

Artikel 1:

Vegetarianer lever längre.

Vegetarianer lever längre och har bättre hälsa än människor som äter kött-regelbundet. Det visar en ny amerikansk studie.

Studien är gjord vid ett universitet i Kalifornien och nästan 100 000 personer har varit med i den. Insamling av material och uppföljning har skett under sex år. Man fann att när en person åt väldigt lite kött minskade risken för cancer och andra sjukdomar. Det kom också fram att vegetarianer i snitt lever 12 procent längre än köttätare. Forskarna tror att de goda resultaten dels beror på dieten i sig, men också på det faktum att vegetarianer oftast har en mer aktiv livsstil än köttätare.

Artikel 2:

Äter du för lite kött så ökar risken för cancer.

Ny kunskap visar att om man får i sig för lite protein från kött så kan det leda till ökad risk för cancer.

Kroppen behöver protein. Kött, bönor och mjölkprodukter är exempel på tre matvaror som har protein i sig. Men dessa tre är inte lika bra när det gäller proteinernas innehåll. Proteinet i bönor och mjölkprodukter saknar viktiga vitaminer och mineraler som kroppen behöver. Kroppen behöver protein från kött. Tidigare har man trott det inte spelar någon roll ifall man äter kött eller inte. Men en ny studie visar att det har stor betydelse. Studien bygger på en intervju där 4 personer har svarat på frågor om cancer.

– Vegotrenden är bra ur miljösynpunkt men håller på att ställa till det rejält, säger Bengt Feldtskog som jobbar på en bank. Han menar att det bästa för alla är en sund och hälsosam kost med cirka en tredjedel av tallriken bestående av någon form av kött.

Artikel 1:

Experterna är eniga: Bilåkandet måste minska, annars hotas de norska knölvalarna av utrotning.

Att cykla är inte bara bra för att motverka växthuseffekten, det kan också förhindra jakten som gör att norska knölvalar hotas av utrotning.

Den olagliga jakten på knölvalar har länge varit ett problem längs den norska kusten. Det dör hundratals varje år. Enligt Therese Andersen, expert på fiskfabriken, finns det ett starkt samband mellan bilkörning och valjakten. Bilarna släpper ut svaveldioxid som tas upp i atmosfären och sedan regnar ner i det norska ishavet. Det gör att valarna blir dåliga, vilket leder till att de håller sig närmare kusten när de ska fånga fisk. Detta gör att det blir lättare för valjägarna att fånga dem. Eskil Björlandsen, på Fjordstrom i Ålesund, instämmer.

– Välj cykeln istället för bilen, så minskar ni utsläppen. Att ta cykeln istället för bilen leder också till andra vinster, såsom bättre hälsa och renare luft i städerna.

Artikel 2:

Ny studie: Vedrök dödar fler än bilavgaser.

Så här års är det många som njuter framför brasan hemma. Men eldandet har en baksida.

SVT Nyheter har tagit del av en ny studie från Naturvårdsverket. Enligt forskarnas beräkningar bidrar luftföroreningar från vedeldning till att cirka 324 personer dör varje år i Sverige. Det är något fler än de 299 personer som dör av luftföroreningar från bilavgaser.

– Det naturliga är ju att tänka att det är vägtrafiken som är den stora orsaken till luftföroreningar och hälsoproblem, säger David Segersson, luftmiljöforskare på SMHI och en av forskarna bakom den nya studien.

– Men i den här studien ser vi att vedeldningens effekter kan vara lika stora eller till och med något större än bilavgasernas effekter.

Övergripande

Hur kan man veta?

Elevblad 3/4

Källkritiska kommentarer – Artiklar om hälsa.

Artikel 1:

Vegetarianer lever längre.

Vegetarianer lever längre och har bättre hälsa än människor som äter kött-regelbundet. Det visar en ny amerikansk studie.

Studien är gjord vid ett **universitet** i Kalifornien och nästan **100 000 personer** har varit med i den. Insamling av material och uppföljning har skett under **sex år**. Man fann att när en person åt väldigt lite kött minskade risken för cancer och andra sjukdomar. Det kom också fram att vegetarianer i snitt lever 12 procent längre än köttätare. Forskarna tror att de goda resultaten dels beror på dieten i sig, men också på det faktum att vegetarianer oftast har en **mer aktiv livsstil än köttätare**.

Artikel 2:

Äter du för lite kött så ökar risken för cancer.

Ny kunskap visar att om man får i sig för lite protein från kött så kan det leda till ökad risk för cancer.

Kroppen behöver protein. Kött, bönor och mjölkprodukter är exempel på tre matvaror som har protein i sig. Men dessa tre är inte lika bra när det gäller proteinernas innehåll. Proteinet i bönor och mjölkprodukter saknar viktiga vitaminer och mineraler som kroppen behöver. Kroppen behöver protein från kött. Tidigare har man trott det inte spelar någon roll ifall man äter kött eller inte. Men en ny studie visar att det har stor betydelse. Studien bygger på en intervju där **4 personer har svarat på frågor om cancer**.

– Vegotrenden är bra ur miljösynpunkt men håller på att ställa till det rejält, säger Bengt Feldtskog **som jobbar på en bank**. Han menar att det bästa för alla är en sund och hälsosam kost med cirka en tredjedel av tallriken bestående av någon form av **kött**.

Artikeln är **sann**.

Det är ett universitet som har gjort studien. Ett **stort antal** människor har deltagit i studien under **lång tid**.

En sökning på Google visar flera artiklar som pekar åt att det är bra för hälsan att äta vegetariskt.

Samtidigt ska man inte stirra sig blind på rubriken och hävda att det alltid är en sanning för alla. Det står också i artikeln att en förklaring till resultatet är att vegetarianerna i studien har en mer aktiv livsstil än köttätarna.

Artikeln är **falsk**.

Det är inget universitet som har gjort studien. 4 personer som har svarat på frågor – det är inte så många. Det är som att fråga en av eleverna vad hen gjorde på rasten, och sen anta att alla andra i klassen gjorde samma sak.

Om man jobbar på bank kan man säkert mycket om siffror. Men är han rätt person till att vara expert inom mat & hälsa?

Slår man upp fakta om kött och protein så får man fram att det går att få i sig tillräckligt genom att till exempel lägga till mjölk.

En **internetsökning** på "för lågt köttintag riskerar att leda till cancer" resulterar snarare i artiklar som påstår motsatsen: att vegetarisk kost minskar risken för cancer.

Övergripande Hur kan man veta?

Elevblad 4/4

Källkritiska kommentarer – Artiklar om klimat.

Artikel 1:

Experterna är eniga: Bilåkandet måste minska, annars hotas de norska knölvalarna av utrotning.

Att cykla är inte bara bra för att motverka växthuseffekten, det kan också förhindra jakten som gör att norska knölvalar hotas av utrotning.

Den olagliga jakten på knölvalar har länge varit ett problem längs den norska kusten. Det dör hundratals varje år. **Enligt Therese Andersen, expert på fiskfabriken**, finns det ett **starkt samband mellan bilkörning och valjakten**. Bilarna släpper ut svaveldioxid som tas upp i atmosfären och sedan regnar ner i det norska ishavet. Det gör att valarna blir dåliga, vilket leder till att de håller sig närmare kusten när de ska fånga fisk. Detta gör att det blir lättare för valjägarna att fånga dem. Eskil Björlandsen, på Fjordstrom i Ålesund, instämmer.

– **Välj cykeln istället för bilen**, så minskar ni utsläppen.

Att ta cykeln istället för bilen leder också till andra vinster, såsom bättre hälsa och renare luft i städerna.

Artikel 2:

Ny studie: Vedrök dödar fler än bilavgaser.

Så här års är det många som njuter framför brasan hemma. Men eldandet har en baksida.

SVT Nyheter har tagit del av en ny studie från **Naturvårdsverket**.

Enligt forskarnas beräkningar bidrar luftföroreningar från vedeldning till att cirka 324 personer dör varje år i Sverige. Det är något fler än de 299 personer som dör av luftföroreningar från bilavgaser.

– Det naturliga är ju att tänka att det är vägtrafiken som är den stora orsaken till luftföroreningar och hälsoproblem, säger **David Segersson, luftmiljöforskare på SMHI och en av forskarna bakom den nya studien**.

– Men i den här studien ser vi att **vedeldningens** effekter kan vara lika stora eller till och med något större än bilavgasernas effekter.

Artikeln är **falsk**.

Expert på något som heter fiskfabriken. Vad innebär det egentligen?

Finns det **någon studie** gjord på sambandet mellan bilkörning och valjakt?

En **internetsökning** ger inga träffar på artiklar om samband mellan svaveloxid och valjakt.

Verkar det rimligt att minskade utsläpp är bästa sättet att få rätsida på valjakten?

Artikeln innehåller falska påståenden uppblandat med riktig fakta.

Artikeln är **sann**.

Naturvårdsverket är en myndighet. Myndigheter är oftast tillförlitliga, eftersom informationen kontrolleras noga innan något publiceras.

Han forskar om luftmiljö. Han verkar kunna mycket om ämnet. SMHI är en **avdelning under regeringen**.

En **internetsökning** på "vedeld farligt för hälsan" resulterar i flera texter som säger ungefär samma sak.